

הוועד הישראלי לאונסקו
ISRAEL NATIONAL
COMMISSION FOR UNESCO
اللجنة الإسرائيلية لليونسكو

האמנה למורשת עולמית והנחיותיה

The World Heritage Convention & Guidelines

הוועדה הישראלית למורשת עולמית

Israel World Heritage Committee

תרגום: סגיר תרגומים בין-לאומיים בע"מ

עריכה: דניאל בר-אלי

הקלדה: גב' חדזה עמר, ראש לשכה, הוועד הישראלי לאונסקו

סדר ועימוד: סטודיו "שחר שושנה"

הוצאה לאור: מחלקת הפרסומים, משרד החינוך

עותק באנגלית וערבית וכן כל המסמכים הרלוונטיים המופיעים במסמך זה נמצאים באתר מרכז מורשת עולמית:

<http://whc.unesco.org>

תורגם על-ידי הוועד הישראלי לאונסקו 7/2005

הוועד הישראלי לאונסקו
ISRAEL NATIONAL
COMMISSION FOR UNESCO
اللجنة الإسرائيلية لليونسكو

הוועדה הישראלית למורשת עולמית

א. האמנה להגנה על המורשת התרבותית והטבעית (1972)

ב. ההנחיות לאמנה

הוועד הישראלי לאונסקו
ISRAEL NATIONAL
COMMISSION FOR UNESCO
اللجنة الإسرائيلية لليونسكو

א. האמנה להגנה על המורשת התרבותית והטבעית של העולם (1972)*

הוועדה הבין-ממשלתית להגנה על המורשת התרבותית והטבעית
העולמית

* תרגום של הוועד הישראלי לאונסקו.

תוכן עניינים

סעיפים

1-3	I. הגדרות של מורשת עולמית
4-7	II. הגנה לאומית ובינ"ל על מורשת עולמית
8-14	III. הוועדה הבינממשלתית למורשת עולמית
15-18	IV. הקרן להגנה על מורשת עולמית
19-26	V. סיוע בינ"ל
27-28	VI. תכניות חינוכיות
29	VII. דיווחים
30-38	VIII. סעיפים נוספים

הוועידה הכללית של ארגון החינוך, המדע והתרבות של האומות המאוחדות (אונסקו):

- בציינה שמורשת תרבותית וטבעית נתונות בסכנה גוברת והולכת של הרס, לא רק מהסיבות המקובלות של בלייה, אלא גם כתוצאה משינויים בתנאים החברתיים והכלכליים אשר מחמירים עוד יותר את המצב עקב תופעות קשות ביותר של נזק או הרס;
- בהביאה בחשבון שהידרדרות או היעלמות של כל פריט במורשת תרבותית או במורשת טבעית גורמת להידלדלות חמורה במורשת של כל אומות העולם;
- בהביאה בחשבון שהגנה על מורשת זו ברמה הלאומית נתקלת לעתים במחסור במשאבים כלכליים, מדעיים וטכניים במדינה אשר בשטחה נמצא הנכס המיועד להגנה;
- בהזכירה שחוקת הארגון קובעת שתפקידו לשמר, להעצים, להפיץ וליידע, להבטיח שימור והגנה על מורשת עולמית ולהמליץ בפני המדינות שהדבר נוגע להן על האמנות הבין-לאומיות הדרושות;
- בהביאה בחשבון שאמנות בין-לאומיות, המלצות והחלטות הקיימות כיום באשר לאתרי מורשת תרבותית ומורשת טבעית ממחישות לכל עמי העולם את חשיבות ההגנה על נכסים ייחודיים וחסרי תחליף, ללא תלות בעם שלו הוא שייך;
- בהביאה בחשבון שחלקים במורשת תרבות או במורשת טבעית הם בעלי חשיבות יוצא מן הכלל, ולכן יש לשמר אותם כחלק מהמורשת העולמית של האנושות כולה;
- בהביאה בחשבון שלנוכח העוצמה והחומרה של הסכנות החדשות המאיימות עליהם, מוטל על הקהילה הבין-לאומית להשתתף בהגנה על המורשת התרבותית והטבעית בעלת ערך אוניברסלי יוצא מן הכלל, וזאת באמצעות מתן סיוע קולקטיבי, שאינו בא להחליף את הפעולות שהמדינה נוקטת, אלא להשלימן ביעילות;
- בהביאה בחשבון שחיוני לאמץ למטרה זו אמצעים חדשים בצורת אמנה אשר תהווה בסיס להקמת מערכת יעילה של הגנה קולקטיבית על המורשת התרבותית והטבעית בעלת ערך אוניברסלי יוצא מן הכלל, אשר תארגן על בסיס קבוע לפי שיטות מדעיות מודרניות;
- בהחליטה במושב ה-17 של הוועידה הכללית של אונסקו שסוגיה זו תהיה נושא לאמנה בין-לאומית;

מאמצת אמנה זו ביום ה-16 בנובמבר, 1972.

I הגדרות של מורשת עולמית

סעיף 1. "מורשת תרבותית":

מונומנטים: עבודות ארכיטקטוניות, עבודות מונומנטליות של פיסול וציור, רכיבים או מבנים בעלי אופי ארכאולוגי, כתובות, מגורי מערות וצירופים של מאפיינים שהם בעלי ערך אוניברסלי יוצא מן הכלל מבחינה היסטורית, אמנותית ומדעית.

קבוצות מבנים: קבוצות של מבנים, נפרדים או מחוברים, אשר בזכות הארכיטקטורה וההומוגניות שלהם או מקומם בנוף הם בעלי ערך אוניברסלי יוצא מן הכלל מבחינה היסטורית, אמנותית ומדעית.

אתרים: עבודות מעשי ידי אדם או שילוב של עבודת הטבע ומעשי אדם, ואזורים בהם אתרים ארכאולוגיים שהם בעלי ערך אוניברסלי יוצא מן הכלל מבחינה היסטורית, אסתטית, אתנולוגית ואנתרופולוגית.

סעיף 2. "מורשת טבעית":

מאפייני טבע הכוללים תצורות פיזיקליות או ביולוגיות או קבוצות של תצורות אלו, שהם בעלי ערך אוניברסלי יוצא מן הכלל מבחינה אסתטית ומדעית.

תצורות גאולוגיות או פיזיוגרפיות ואזורים מוגדרים שהם בית-הגידול (הביטאט) לבעלי חיים או לצמחים הנתונים בסכנת הכחדה, בעלי ערך אוניברסלי יוצא מן הכלל מבחינה מדעית ושימור.

אתרי טבע או אזורי טבע בעלי גבולות מוגדרים, שהם בעלי ערך אוניברסלי יוצא מן הכלל מבחינה מדעית, השימור והיופי הטבעי.

סעיף 3

כל מדינה החברה באמנה זו חייבת לזהות ולקבוע את האתרים השונים הנמצאים בשטחה על-פי האמור בסעיפים 1 ו-2 לעיל.

II הגנה לאומית והגנה בין-לאומית על מורשת עולמית

סעיף 4

כל מדינה החברה באמנה זו מכירה בכך שחובתה בראש ובראשונה להבטיח זיהוי, הגנה, שימור, הצגה והעברה לדורות הבאים של המורשת התרבותית והטבעית הנמצאות בשטחה, כאמור בסעיפים 1 ו-2 לעיל. לשם כך היא תעשה כל אשר לאל ידה ותפיק את המרב ממשאביה ולפי העניין, גם בעזרת סיוע ושיתוף פעולה בין-לאומי לגייס משאבים, בפרט הכספיים, האמנותיים, מדעיים וטכניים.

סעיף 5

כדי להבטיח נקיטת אמצעים יעילים ופעילים להגנה, לשימור ולהצגה של המורשת התרבותית והטבעית הנמצאות בשטחה, כל מדינה החברה באמנה זו תשאף ככל האפשר ובדרך מתאימה לה:

- א. לאמץ מדיניות כללית המיועדת להעניק למורשת התרבותית והטבעית תפקיד בחיי הקהילה ולשלב את ההגנה על אותה מורשת בתכניות ממשק מקיפות.
- ב. להקים בשטחה, אם עדיין לא קיימים שירותים כאלו, מנגנון מרכזי לשם הגנה, שימור והצגה של המורשת התרבותית והטבעית, ולהעמיד לרשותו עובדים ואמצעים נאותים למילוי תפקידם.
- ג. לפתח מחקרים מדעיים וטכניים ולגבש שיטות פעולה שיאפשרו למדינה לנקוט פעולות מול הסכנות המאיימות על המורשת התרבותית והטבעית שלה.
- ד. לנקוט אמצעים חוקיים, מדעיים, טכניים, מנהליים וכספיים מתאימים הדרושים להגנה, לשימור, להצגה ולשיקום של אותה מורשת. וכן,
- ה. לפעול למען הקמה ופיתוח של מרכז לאומי או אזורי להכשרה בתחומי הגנה, שימור והצגה של המורשת התרבותית והטבעית, ולעודד מחקר מדעי בתחומים אלה.

סעיף 6

- א. תוך כיבוד ריבונות המדינות אשר המורשת התרבותית והטבעית נמצאת בשטחיהן, כאמור בסעיף 5 (א' ו-ב'), ומבלי לפגוע בזכויות הקניין המוקנות באמצעות החקיקה הלאומית, המדינות החברות באמנה זו מכירות במורשת זו כמורשת של העולם ועל כן גם במחויבות לשיתוף פעולה של הקהילה הבין-לאומית להגנה עליה.
- ב. המדינות החברות מקבלות עליהן, בכפוף לתנאי האמנה, לסייע בזיהוי, הגנה, שימור והצגה של המורשת התרבותית והטבעית כאמור בסעיף 11 (ב' ו-ד'), אם המדינה אשר המורשת התרבותית והטבעית נמצאות בשטחה מבקשת זאת.
- ג. כל מדינה החברה באמנה זו מקבלת עליה שלא לנקוט צעדים מכוונים אשר עלולים לגרום נזק, במישרין או בעקיפין, לאתרי המורשת התרבותית והטבעית, כאמור בסעיפים 1 ו-2, הנמצאים בשטחה של מדינה אחרת השותפה באמנה זו.

סעיף 7

לצורך אמנה זו, משמעותה של "הגנה בין-לאומית על המורשת התרבותית והטבעית" היא הקמת מערכת של שיתוף פעולה וסיוע בין-לאומי המיועדת לתמוך במדינות החברות במאמציהן לשמר ולהוות מורשת זו.

III. הוועדה הבין-ממשלתית למורשת עולמית

סעיף 8

א. במסגרת אונסקו מוקמת "ועדה בין-ממשלתית להגנה על המורשת התרבותית והטבעית בעלת ערך אוניברסלי יוצא מן הכלל", אשר תיקרא "ועדת מורשת עולמית". הוועדה תורכב מ-15 מדינות חברות, שייבחרו על-ידי המדינות החברות באמנה בישיבה כללית בזמן מושב רגיל של הוועידה הכללית של אונסקו. החל במועד, מושב רגיל בוועידה הכללית של אונסקו שבו תיכנס אמנה זו לתוקף, לגבי ארבעים מדינות לפחות, יועלה ל-21 מספר המדינות החברות בוועדה.

ב. בחירת חברות הוועדה תבטיח ייצוג שוויוני של תרבויות ואזורים שונים בעולם.

ג. בפגישות הוועדה יכולים להשתתף כיועצים: נציגים של: ICCROM, המרכז הבין-לאומי לחקר השימור והשחזור של אתרים; ICOMOS, המועצה הבין-לאומית למונומנטים ואתרים; IUCN, האיחוד העולמי לשימור טבע ומשאבי טבע; ולבקשת המדינות החברות באמנה הנפגשות בעצרת הכללית במהלך מושב רגיל בוועידה הכללית של אונסקו – גם נציגים של ארגונים בין-ממשלתיים או לא-ממשלתיים אחרים להם יעדים דומים.

סעיף 9

א. תקופת הכהונה של המדינות החברות ב"ועדת מורשת עולמית" תהיה מסיום המושב הרגיל בוועידה הכללית של אונסקו שבה נבחרו, עד המושב הרגיל השלישי שלאחר מכן.

ב. למרות זאת, תקופת הכהונה של שליש מהמדינות החברות שייבחרו בבחירות הראשונות תסתיים עם סיום המושב הרגיל הבא בוועידה הכללית של אונסקו; תקופת הכהונה של שליש נוסף מהמדינות החברות שייבחרו בבחירות הראשונות תסתיים עם סיום המושב הרגיל השני שלאחר מכן. יו"ר הוועידה הכללית של אונסקו יקבע, באמצעות הגרלה, את שמות החברות האלה וזאת לאחר הבחירות הראשונות.

ג. המדינות החברות בוועדה יבחרו כנציגיהן אנשים בעלי הסמכה מתאימה בתחום של המורשת התרבותית והטבעית.

סעיף 10

א. "ועדת מורשת עולמית" תאמץ לה נהלים.

ב. הוועדה רשאית, בכל עת, להזמין לישיבותיה אישים או ארגונים, ציבוריים או פרטיים, להתייעצות בבעיות מיוחדות.

ג. כדי למלא את תפקידיה הוועדה יכולה, כפי שתראה לנכון, להקים גופים מייעצים.

סעיף 11

א. במידת האפשר, כל מדינה החברה באמנה תגיש ל"ועדת מורשת עולמית" רשימה טנטטיבית של אתרים שהם חלק מהמורשת התרבותית והטבעית הנמצאות בשטחה, המתאימים להכלל ברשימה המפורטת (להלן **סעיף 11 ב'**). רשימה כזו תהיה ממצה ותכלול תיעוד באשר למיקום הנכס הנדון ומשמעותו.

ב. על סמך הרשימות הטנטטיביות שיגישו המדינות כאמור (**סעיף 11 א' לעיל**), הוועדה תקים, תעדכן ותפרסם תחת הכותרת "רשימת מורשת עולמית" רשימת אתרים שהם חלק מהמורשת התרבותית והטבעית, כמוגדר **בסעיפים 1 ו-2** של אמנה זו, ואשר לדעת הוועדה יש להם ערך אוניברסלי יוצא מן הכלל לפי אמות מידה שהיא תקבע. רשימה מעודכנת תופץ אחת לשנתיים לפחות.

ג. הכללת אתר ב"רשימת מורשת עולמית" מחייבת את הסכמת המדינה הרלוונטית. הכללת אתר הנמצא בשטח שעליו יש יותר ממדינה אחת התובעת ריבונות או הכרה חוקית, לא תקבע בשום אופן את זכויות הצדדים לסכסוך.

ד. הוועדה תקים, תעדכן ותפרסם, לפי הצורך והנסיבות, רשימת אתרים תחת הכותרת – "רשימת מורשת עולמית בסיכון". זאת מתוך האתרים שב"רשימת מורשת עולמית", אשר שימורם דורש פעולות נרחבות ולגביהם נדרש סיוע לפי אמנה זו. הרשימה תכלול גם את אומדן העלויות הדרושות לפעולות הנ"ל. ברשימה זו יופיעו רק אתרי תרבות וטבע הנתונים בסכנה חמורה ומוגדרת, כגון סכנת היעלמות כתוצאה מהידרדרות מואצת, פרויקטים ציבוריים או פרטיים בקנה מידה רחב או פרויקטים של פיתוח עירוני או תירות מהירים; הרס שנגרם בגין שינויים בשימוש ובבעלות על הקרקע; שינויים מפליגים בשל סיבות לא ידועות; נטישה מסיבה כלשהי; התפרצות סכסוך מזוין או סכנה להתפרצותו; אסונות למיניהם; שריפות, רעידות אדמה, גלישות קרקע; התפרצות הרי געש; שינויים במפלס המים, שיטפונות וגלי ענק. בכל עת, במקרה של צורך דחוף, הוועדה רשאית להוסיף רישום חדש ב"רשימת מורשת עולמית בסיכון" ולפרסם את דבר הרישום לאלתר.

ה. הוועדה תגדיר אמות מידה שלפיהן יכלל אתר, השייך למורשת תרבותית או טבעית, בכל אחת מהרשימות כאמור. **בסעיף 11 (ב) 'ד-1' לעיל).**

ו. בטרם תידחה בקשה כלשהי להיכלל באחת מהרשימות **(סעיף 11 ב' 'ד-1' לעיל),** הוועדה תתייעץ עם המדינה שבשטחה נמצא אתר התרבות או אתר הטבע הנדון.

ז. הוועדה, בהסכמה עם המדינות הרלוונטיות, תתאם ותעודד לימוד ומחקר הדרושים להכנת הרשימות, כאמור. **בסעיף 11 (ב) 'ד-1' לעיל).**

סעיף 12

העובדה שאתר מסוים השייך למורשת תרבותית או טבעית לא נכלל באחת מהרשימות כאמור **בסעיף 11 (ב) 'ד-1' לעיל),** אין משמעותה בשום אופן שאתר זה הוא נטול ערך אוניברסלי יוצא מן הכלל למטרות השונות מאלה הנדרשות כדי להכלילו באחת הרשימות הנ"ל.

סעיף 13

א. "ועדת מורשת עולמית" תקבל ותלמד את הבקשות לסיוע בין-לאומי שנוסחו באמנה בידי המדינות החברות באמנה, באשר לאתר שהוא מורשת תרבותית או טבעית הנמצא בשטחיהן, ואשר כלול, או שיש אפשרות שייכלל, באחת מהרשימות כאמור **בסעיף 11 (ב) 'ד-1' לעיל).** המטרה של בקשות אלו עשויה להיות הבטחת הגנה, שימור, הצגה או שיקום של אותו האתר.

ב. בקשות לסיוע בין-לאומי כאמור **(להלן סעיף 13 א')** בפסקה זו יכולות לעסוק גם בזיהוי אתר תרבות או אתר טבע לפי ההגדרות **בסעיפים 1 ו-2,** אם בדיקות ראשוניות הראו שיש הצדקה לבדיקות נוספות.

ג. הוועדה תחליט על הפעולה שיש לנקוט באשר לבקשות אלו, תקבע לפי העניין את האופי ואת ההיקף של הסיוע הדרוש, ותאשר את ההסדרים הדרושים מטעמה עם הממשלה הנוגעת לעניין.

ד. הוועדה תקבע את סדר הקדימויות לפעולותיה. הדבר יעשה תוך התחשבות במספר גורמים: בחשיבותו של כל אחד מאתרי התרבות או הטבע של מורשת עולמית הזקוקים להגנה; בצורך להגיש סיוע בין-לאומי לאתרים הייצוגיים ביותר של סביבה טבעית או לגאונות ולהיסטוריה של עמי העולם; בדחיפות העבודה שיש לבצע; במשאבים העומדים לרשות המדינות שבשטחיהן נמצא האתר הנתון בסכנה; ובפרט – עד כמה הן מסוגלות לשמור על אתר כזה בכוחות עצמן.

ה. הוועדה תכין, תעדכן ותפרסם רשימה של אתרים שהוענק להם סיוע בין-לאומי.

- ו. הוועדה תחליט על השימוש במשאבי הקרן אשר תוקם לפי האמור בסעיף 15 של האמנה. היא תשאף להגדיל משאבים אלו ותנקוט בכל הצעדים להשגת מטרה זו.
- ז. הוועדה תשתף פעולה עם ארגונים לאומיים ובין-לאומיים, ממשלתיים ולא-ממשלתיים שלהם יעדים דומים לאלו של אמנה זו. לשם יישום התכניות והפרויקטים שלה, הוועדה עשויה להזמין ארגונים כאלה, ובפרט: ICCROM, המרכז הבין-לאומי לחקר השימור והשחזור של אתרים; ICOMOS, המועצה הבין-לאומית למונומנטים ואתרים; IUCN, הארגון העולמי לשימור טבע ומשאבי טבע וכן גופים ציבוריים ופרטיים כמו גם לאנשים פרטיים.
- ח. החלטות הוועדה יתקבלו ברוב של שני שלישים מהחברים הנוכחים והמשתתפים בהצבעה. רוב חברי הוועדה יהוו מניין חוקי.

סעיף 14

- א. "לועדת מורשת עולמית" תסייע מזכירות שתמונה על-ידי מנכ"ל אונסקו.
- ב. מנכ"ל אונסקו בסיוע של ICCROM – המרכז הבין-לאומי לחקר השימור והשחזור של אתרים, של ICOMOS – המועצה הבין-לאומית למונומנטים ואתרים, של IUCN – הארגון העולמי לשימור הטבע ומשאבי טבע, כל ארגון בתחומי ההתמחות והמיומנות שלו – יכין את התיעוד של הוועדה ואת סדר היום של ישיבותיה, ויהיה אחראי ליישום החלטותיה.

IV. הקרן להגנה על מורשת עולמית

סעיף 15

- א. מוקמת בזאת קרן להגנה על המורשת התרבותית והטבעית בעלות ערך אוניברסלי יוצא מן הכלל, אשר תיקרא "קרן מורשת עולמית".
- ב. הקרן תהיה קרן נאמנות, ותפעל לפי התקנות של אונסקו בענייני כספים.
- ג. משאבי הקרן יתבססו על:
1. תשלומי חובה ותרומות רשות שיינתנו על-ידי המדינות החברות באמנה זו.
 2. תרומות, מתנות ועזבונות שיינתנו על-ידי:
 - i. מדינות אחרות;
 - ii. אונסקו וארגונים אחרים של מערכת האו"ם, ובפרט תכנית הפיתוח של האו"ם או ארגונים בין-ממשלתיים אחרים;
 - iii. גופים ציבוריים או פרטיים וכן אנשים פרטיים;
 - iv. ריבית על משאבי הקרן;
 - v. כספים שיגויסו באירועים אשר יאורגנו לטובת הקרן; וכן,
 - vi. כל משאב אחר אשר יאושר על-ידי תקנות הקרן, כפי שניסחה אותן "ועדת מורשת עולמית".
- ד. תרומות לקרן וכל צורה אחרת של סיוע שיועמד לרשות הוועדה יוכלו לשמש אך ורק למטרות שהוועדה תגדיר. הוועדה רשאית לקבל תרומות שישמשו אך ורק לתכנית או לפרויקט מסוים, בתנאי שאכן החליטה ליישם את התכנית או הפרויקט. את התרומות הניתנות לקרן אין להתנות בנסיבות פוליטיות.

סעיף 16

- א. מבלי לפגוע בתשלומי הרשות הנוספים, המדינות החברות באמנה זו מתחייבות לשלם אחת לשנתיים, דרך קבע, ל"קרן מורשת עולמית", סכום בשיעור של כאחוז מהשתתפות של המדינות – כפי שייקבע על-ידי הוועדה הכללית במהלך המושבים של הוועדה הכללית של אונסקו. החלטה זו של הוועדה הכללית מחייבת נוכחות והצבעה של רוב המדינות החברות מקרב אלה שלא הצהירו את ההצהרה המוזכרת (להלן ב'). בשום מקרה, תשלומי החובה של המדינות החברות לא יעלו על 1% מחלקן בתקציב הרגיל של אונסקו.
- ב. בכל מקרה, כל מדינה אשר מוזכרת בסעיף 31 או בסעיף 32 באמנה זו רשאית להצהיר בעת מסירת מסמכי האשרור, הקבלה או ההצטרפות לא יחול עליה.
- ג. מדינה החברה באמנה, אשר הצהירה את ההצהרה האמורה (ב' לעיל), רשאית לחזור בה מהצהרה זו בכל עת, באמצעות הודעה למנכ"ל אונסקו. אולם חזרה מההצהרה לא תחול על תשלומי החובה של אותה מדינה עד למועד העצרת הכללית הבאה של המדינות החברות באמנה.
- ד. כדי שהוועדה תוכל לתכנן את פעולותיה ביעילות, המדינות החברות שהצהירו את ההצהרה האמורה (ב' לעיל) ישלמו דרך קבע, לפחות אחת לשנתיים, את תרומותיהן. סכום התשלום לא יפחת מהסכום שהיה חל עליהן אילו האמור (א' לעיל) היה מחייב אותן.
- ה. כל מדינה המפגרת בתשלומי החובה או הרשות לשנה השוטפת ולשנה הקלנדרית הקודמת לה אינה זכאית להיות חברה ב"ועדת מורשת עולמית". תנאי זה לא יחול על הבחירות הראשונות.

תקופת כהונתה של מדינה כזו החברה בוועדה תסתיים במועד הבחירות, כאמור בסעיף 8 (א') באמנה זו.

סעיף 17

המדינות החברות באמנה יעודדו הקמת קרנות ואגודות לאומיות, ציבוריות ופרטיות, המיועדות לגייס תרומות להגנה על המורשת התרבותית והטבעית, כמוגדר בסעיפים 1 ו-2 של אמנה זו.

סעיף 18

המדינות החברות באמנה יסייעו לתהליכי גיוס משאבים בין-לאומיים שתארגן "קרן מורשת עולמית" בחסות אונסקו. הן יסייעו לגופים הנזכרים בסעיף 15 (ג') בגיוס המשאבים.

V. סיוע בין-לאומי*

סעיף 19

כל מדינה החברה באמנה רשאית לבקש סיוע בין-לאומי בגין אתר הנמצא בשטחה שהוא חלק מהמורשת התרבותית והטבעית ושיש לו ערך אוניברסלי יוצא מן הכלל. המדינה תצרך לבקשתה מידע ותיעוד הנמצאים ברשותה, כמפורט בסעיף 21, כדי לאפשר לוועדה לקבל החלטה.

סעיף 20

בכפוף לסעיפים 13 (ב'), 22 (ג') ו-23, הסיוע הבין-לאומי שקבעה אמנה זו יוענק רק לאתר שהוא חלק מהמורשת התרבותית והטבעית אשר "ועדת מורשת עולמית" החליטה לרשום אותו באחת הרשימות המפורטות בסעיף 11 (ב' ו-ד' לעיל) או שהיא עשויה להחליט לרשמו שם.

סעיף 21

א. "ועדת מורשת עולמית" תגדיר את הנהלים שלפיהם יישקלו הבקשות לסיוע בין-לאומי ותפרט את תוכן הבקשות, אשר יגדירו את הפעולות הנשקלות, את העבודה הדרושה, את העלויות הצפויות, את דרגת הדחיפות ואת הסיבות שבגללן משאבי המדינה המבקשת את הסיוע אינם מאפשרים לה לעמוד בכל ההוצאות. לבקשות כאלו יש לספק, ככל האפשר, דיווחי מומחים.

ב. הוועדה צריכה לשקול בקדימות גבוהה בקשות בגין אסונות ואסונות טבע עקב דחיפות העבודה הכרוכה בהן. לרשותה צריכות לעמוד קרנות למצבים כאלו.

ג. לפני קבלת החלטה, על הוועדה לבדוק ולהתייעץ לפי הצורך.

סעיף 22

הסיוע שתעניק "ועדת מורשת עולמית" עשוי להינתן כדלקמן:

א. מחקרים העוסקים בבעיות אמנותיות, מדעיות וטכניות שנגזרו מההגנה על המורשת התרבותית והטבעית, שימורן, הצגתן ושיקומן, לפי האמור בסעיף 11 (ב' ו-ד' לעיל) לאמנה זו.

ב. שיגור מומחים, טכנאים ועובדים מומחים כדי להבטיח שהעבודה המאושרת מתבצעת כראוי.

ג. הכשרת צוותים ומומחים בכל הרמות לזיהוי, להגנה, לשימור, להצגה ולשיקום של המורשת התרבותית והטבעית.

ד. אספקת ציוד החסר במדינה הנוגעת לעניין או שאין היא מסוגלת לרכשו.

ה. הלוואות ארוכות טווח בריבית נמוכה או ללא ריבית כלל.

ו. במקרים חריגים ומסיבות מיוחדות – מתן מענקים שאין צורך להחזירם.

סעיף 23

"ועדת מורשת עולמית" עשויה גם לתת סיוע בין-לאומי למרכזים לאומיים או אזוריים, להכשרת עובדים ומומחים בכל הרמות, בתחום זיהוי המורשת התרבותית והטבעית, הגנה עליהן, שימורן, הצגתן ושיקומן.

* הסיוע מיועד בעיקר למדינות מתפתחות

סעיף 24

לפני מתן סיוע בין-לאומי בקנה מידה גדול יש לבצע הערכות ובדיקות מדעיות, כלכליות וטכניות מפורטות. מחקרים אלו יעשו שימוש בטכניקות המתקדמות ביותר להגנה על המורשת התרבותית והטבעית, שימורן, הצגתן ושיקומן, ויעלו בקנה אחד עם יעדי האמנה. הבדיקות גם ישאפו לזהות ולאתר אמצעים לעשיית שימוש סביר במשאבים העומדים לרשות המדינה הנוגעת לעניין.

סעיף 25

ככלל, הקהילה הבין-לאומית תישא רק בחלק מעלות העבודה הדרושה. המדינה שתיהנה מן העזרה הבין-לאומית תתרום חלק ניכר מן המשאבים שיוקדשו לכל תכנית או פרויקט, אלא אם כן משאביה לא יאפשרו זאת.

סעיף 26

"ועדת מורשת עולמית" והמדינה המקבלת יגדירו בהסכם ביניהן את התנאים שלפיהם יבוצעו התכנית או הפרויקט שלמענם ניתן הסיוע הבין-לאומי לפי אמנה זו. תהיה זו אחריותה של המדינה המקבלת את הסיוע הבין-לאומי להמשיך בהגנת האתר אשר נשמר בדרך זו, שימורו והצגתו, הכול בהתאם לתנאים שנקבעו בהסכם.

VI. תכניות חינוכיות

סעיף 27

א. המדינות החברות באמנה זו יפעלו בכל האמצעים הנאותים, ובפרט באמצעות תכניות חינוך ומידע, לחזק את ההערכה והכבוד של עמיהן למורשת התרבותית והטבעית, לפי הגדרתן **בסעיפים 1 ו-2 לאמנה**.

ב. הן מתחייבות ליידע את הציבור הרחב באשר לסכנות המאיימות על אותה מורשת ובאשר לפעולות הנעשות לפי אמנה זו.

סעיף 28

מדינות חברות באמנה זו אשר יקבלו סיוע בין-לאומי לפי האמנה, ינקטו צעדים מתאימים לפרסם את חשיבות האתר שבגיבו נתקבל הסיוע ואת התפקיד שמילא סיוע זה.

VII. דיווחים

סעיף 29

א. המדינות החברות באמנה זו יגישו דוחות לוועידה הכללית של אונסקו בתאריכים ובאופן שייקבע על-ידי הארגון. דוחות אלה יכללו מידע על האמצעים החוקיים והמנהליים שהמדינות אימצו, מידע על פעולות אחרות שננקטו ליישום אמנה זו, וכן פירוט הניסיון שנרכש בפועל בשטח.

ב. דוחות אלו יובאו לתשומת לב "ועדת מורשת עולמית".

ג. הוועדה תגיש דוח על פעילותה בכל מושב רגיל של הוועידה הכללית של אונסקו.

VIII. סעיפים נוספים

סעיף 30

אמנה זו מנוסחת בערבית, אנגלית, צרפתית, רוסית וספרדית. כל חמשת הנוסחים תקפים במידה שווה.

סעיף 31

- א. אמנה זו כפופה לאשרור או להסכמה של המדינות החברות באונסקו, בהתאם לנוהלי החוק שלהן.
- ב. מסמך האשרור או הקבלה יופקד אצל מנכ"ל אונסקו.

סעיף 32

- א. אמנה זו תהא פתוחה להצטרפות מדינות שאינן חברות באונסקו ואשר הוועידה הכללית של אונסקו מזמינה אותן להצטרף.
- ב. ההצטרפות תתממש בהפקדת מסמך הצטרפות אצל מנכ"ל אונסקו.

סעיף 33

אמנה זו תיכנס לתוקף בתום שלושה חודשים מתאריך הפקדת מסמכי האשרור, עם הסכמתה או הצטרפותה של המדינה העשרים במספר, אך רק באשר לאותן מדינות אשר הפקידו את מסמכי האשרור, ההסכמה או ההצטרפות שלהן לפני או באותו תאריך. לגבי כל מדינה אחרת, האמנה תיכנס לתוקף שלושה חודשים לאחר מועד הפקדת מסמכי האשרור, ההסכמה או ההצטרפות שלה.

סעיף 34

- התנאים דלהלן יחולו על מדינות החברות באמנה זו ושיש בהן מערכת חוקתית פדרלית או מערכת מסוג אחר:
- א. באשר לתנאי האמנה שיישומה חל בתחום שיפוט פדרלי או מרכזי, התחייבויות הממשלה הפדרלית או המרכזית תהיינה כשל המדינות החברות שאינן מדינות פדרליות.
- ב. באשר לתנאי האמנה שיישומם החל בתחום השיפוט של כל מדינה, ארץ, פרובינציה או קנטון שאינם מחויבים לפי חוקת הפדרציה לנקוט צעדי חקיקה, תודיע הממשלה הפדרלית לרשויות המוסמכות באותה מדינה, ארץ, פרובינציה או קנטון מה היא ממליצה לגבי אימוץ אותם תנאים.

סעיף 35

- א. כל מדינה החברה באמנה זו רשאית לפרוש מהאמנה.
- ב. הפרישה תיעשה במסמך כתוב אשר יופקד אצל מנכ"ל אונסקו.
- ג. הפרישה תיכנס לתוקף 12 חודש לאחר קבלת מסמך הפרישה. לא תהיה לה השפעה על ההתחייבויות הכספיות של המדינה הפורשת, עד תאריך כניסת הפרישה לתוקף.

סעיף 36

מנכ"ל אונסקו יביא לידיעת המדינות החברות בארגון ולידיעת המדינות שאינן חברות בארגון המוזכרות **בפסקה 32**, וכן לידיעת האו"ם, את הפקדת מסמכי האשרור, הקבלה או ההצטרפות כאמור **בפסקאות 31 ו-32**, וכן את מסמך הפרישה כאמור **בפסקה 35**.

סעיף 37

א. את השינויים באמנה זו יכולה לעשות הוועידה הכללית של אונסקו. שינויים אלו יחולו רק לגבי מדינות אשר תצטרפנה כחברות לאמנה המתוקנת.

ב. אם הוועידה הכללית תאמץ אמנה חדשה המתקנת אמנה זו, כולה או בחלקה, אזי, חוץ מאשר אם ההאמנה החדשה התנתה אחרת, תפסיק אמנה זו להיות פתוחה לאשרור, הסכמה או הצטרפות, החל בתאריך כניסתה לתוקף של האמנה המתקנת החדשה.

סעיף 38

בהתאם לסעיף 102 למגילת האומות המאוחדות תירשם אמנה זו במזכירות האומות המאוחדות לבקשת מנכ"ל אונסקו. מסמך זה נכתב בפריז ביום 23 בנובמבר 1972, בשני עותקים מקוריים בחתימת נשיא המושב ה-17 של הוועידה הכללית ושל מנכ"ל אונסקו שהופקדו בארכיון אונסקו ואשר עותקים מאושרים שלו יישלחו לכל המדינות המוזכרות בסעיפים 31 ו-32 וכן לאו"ם.

כל האמור לעיל הוא נוסח מהימן של ההמלצות שהוועידה הכללית של אונסקו קיבלה כחוק במושב ה-17, אשר התקיים בפריז וננעל ביום 21 בנובמבר 1972.

ולראיה באנו על החתום ביום 23 לנובמבר 1972.

המנהל הכללי

נשיא הוועידה הכללית

